

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Az NKA Vizuális Művészetek Kollégiumának
kortárs iparművészeti munkák megvásárlását támogató pályázatához
pályázati azonosító: 3909/00702

Az Iparművészeti Múzeum Kortárs Design Gyűjteménye az NKA Vizuális Művészetek Kollégiumához benyújtott pályázatán **2.033.762 Ft (azaz kettőmillió harmincháromezer hétszázhatvankettő Forint)** vissza nem térítendő támogatást nyert gyűjteménye gyarapítására.

Az Iparművészeti **Textil és Viseletgyűjteménye** – az elnyert összegből **322.310 Ft (azaz háromszázhuszonkétezer háromszáztíz Forint)** értékben – a pályázatban szereplő, az Iparművészeti Múzeum gyűjteményezési koncepciójába illeszkedő, „*Város kalap-sorozat*” – 13 db (tervező: Fazekas Valéria) megvásárlására használta fel.

Fazekas Valéria 1987-ben végzett az Iparművészeti Főiskolán. Tanulmányai befejezése után bőr öltözké-kiegészítőket kezdett tervezni, amelyek közül a kalap keltette fel érdeklődését, a szoborszerűen konstruált tárgyak és a hétköznapi viseletek értelmezésében rejlő lehetőségek miatt. Kalapüzletet nyitott a Váci utcában. Kalapjait rendszeresen kiállítja nemzetközi és hazai kiállításokon is. 2004-ben munkáiból Kovalovszky Márta önálló kiállítást rendezett a székesfehérvári Szent István Király Múzeumban.

Fazekas Valéria kalapjai egyszerre hagyományos öltözké-kiegészítők és szobrászi eszközökkel végzett játékos kísérletek. Kalapjai készítésekor hagyományos kalapos alapanyagokat és eszközöket használ fel. A kis szériában készített, nyúlszőr posztóból formázott, „kalap-objektek”, amelyek városokhoz vagy más kiemelt helyszínekhez kapcsolódó szabad formai asszociációk nyomán születnek. A választott színárnyalat és a plasztikus kompozíció között nincs szoros kapcsolat (az egyes modellek többféle színben is készülhetnek) – a szabad értelmezés lehetőségét kínálva a helyek, hangulatok és a divat állandóan változó összefüggés-rendszerében. A posztóból formázott kalap-sorozathoz jelenleg is már több mint harminc modell tartozik, ezek közül válogattunk a pályázat keretében.

A tárgyakat gyűjteményi leltárba vettük

1. Fazekas Valéria: Női kalap – Budapest (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 17cm szélessége: 27cm hosszúsága: 22cm
ltsz: **2016.26.1**
2. Fazekas Valéria: Női kalap – Berlin (2015)
magassága: 22cm szélessége: 23cm hosszúsága: 24cm
formázott nyúlszőr posztó

ltsz: **2016.27.1**

3. Fazekas Valéria: Női kalap – Manhattan (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 21cm szélessége: 19 cm hosszúsága: 24cm
ltsz: **2016.28.1**
4. Fazekas Valéria: Női kalap típusa – Mockva (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 26cm szélessége: 19cm hosszúsága:19cm
ltsz: **2016.29.1**
5. Fazekas Valéria: Női kalap típusa – Amsterdam (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 18cm szélessége: 26cm hosszúsága:22cm
ltsz: **2016.30.1**
6. Fazekas Valéria: Női kalap – Delhi (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 27cm szélessége: 20cm hosszúsága:22cm
ltsz. **2016.31.1**
7. Fazekas Valéria: Női kalap – Roma (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 17cm szélessége: 28cm hosszúsága:22cm
ltsz: **2016.32.1**
8. Fazekas Valéria: Női kalap – Tunis (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 19cm szélessége: 28cm hosszúsága: 19cm
ltsz: **2016.33.1**
9. Fazekas Valéria: Női kalap – Hekla (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 18cm szélessége: 22cm hosszúsága: 24cm
ltsz: **2016.34.1**
10. Fazekas Valéria: Női kalap – Tokyo (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 20cm szélessége: 20cm hosszúsága: 20cm
ltsz: **2016.35.1**
11. Fazekas Valéria: Női kalap – Dubai (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 19cm szélessége: 29cm hosszúsága: 18cm
ltsz: **2016.36.1**
12. Fazekas Valéria: Női kalap – Vienna (2015)
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 14cm szélessége: 24cm hosszúsága: 23cm
ltsz: **2016.37.1**
13. Fazekas Valéria: Női kalap – New York
formázott nyúlszőr posztó
magassága: 15cm szélessége: 20cm hosszúsága: 20cm
ltsz: **2016.38.1**

Köszönjük az NKA Vizuális Művészetek Kollégiumának szíves támogatását. Az IMM Textil- és Viseletgyűjteményében különféle viselet-kiegészítők, cipők, táskák, kesztyűk és közel háromszáz, különböző korszakból származó fejfedő, kalapok és főkötők, is találhatók. A különféle viselet-kiegészítők fontos és elengedhetetlen részét képezhetik egy időszaki kiállításnak, vagy akár egy tanulmányi-gyűjteménynek. Az elmúlt évek során többször is gyarapodott a gyűjtemény kortárs magyar alkotók cipőivel és táskáival. Kortárs művészekről azonban eddig nem vásároltunk kalapokat. A sorozat darabjai rávilágítanak arra, hogy a 21. században is innovatívan alkalmazható és felhasználható egy hagyományos mesterség. Ez a sorozat lehetővé teszi, hogy a közönség számára is érthetően és vonzóan bemutathassuk Fazekas Valériát, a kortárs kalap-művészetet, vagy akár csak felhívjuk a figyelmet a kalapviselés lehetőségére.

Az **Iparművészeti Múzeum Ötvösgyűjteménye** az elnyert összegből rá eső **1.217.452 Ft** (azaz egymillió kettőszázharmincháromezer hétszázhatvankettő forint) értékben az alábbi műtárgyakat vásárolta meg:

1-2.

Lámpatest „Arc”, 2 db (92 + 45’ és 92 + 60’)

Vételár összesen: nettó 214.272,- Ft

INARCHI, 2015

Alumínium. 129 / 137 cm hosszú, 1 cm vastag, 17 / 26 cm magas

Leltári szám: 2016.17.1 és 2016.18.1

3-4.

„Papri!kum”, 2 db (PepperRed és PepperBlack)

Vételár összesen: nettó 31.180,- Ft

Toronyi Péter, 2012

Eloxált alumíniumötvözet, acélgolyó. M. 20 cm

Leltári szám: 2016.19.1.1-3 és 2016.20.1.1-3

5 – 6 – 7.

1 db medál „Infinity”

Vételár: nettó 640.000,-Ft

Varga Viktor, 2008

Fehérrarany (14 K), kék topáz. 43 x 50 x 17 mm

Leltári szám: 2016.21.1-2

1 db medál „Leon”

Vételár: nettó 220.000,-Ft

/Leonardo „Codice Atlantico” rajzgyűjteményéből vett tervrajz alapján/

Varga Viktor, 2010

Ezüst (925 ezr), arany (18 K). 51 x 57 x 18 mm

Leltári szám: 2016.22.1-2

1 db gyűrű „Cleo”

Vételár: nettó 112.000,-Ft

Varga Viktor, 2007

Ezüst (925 ezr). 64 x 49 x 20 mm

Leltári szám: 2016.23.1

Az „Arc” lámpatestek alkotója a kortárs magyar építészet és design tervező-párosa, Héder János és Zoltai Judit. Az építészeti stúdióként 1996 óta létező "Inarchi" cég tavaly óta design-lámpatestekre és egyéb installációkra is szakosodott, mely tevékenységüket már indulásuk évétől – az ekkor megrendezésre került “Euroluce” kiállítási szereplés óta - nemzetközi figyelem övezi. Tizenkét termékcsaládjuk közé tartozik az “Arc”-sorozat, melynek darabjait minimalista design, architekturális felépítés, egyszerű, letisztult formák, a variálhatóság, a fénnel való játék jellemzi. A modern lakásberendezés nemzetközi trendjébe illeszkedő, korszerű LED-izzókkal működő lámpák nemcsak a kortárs design reprezentánsai, de jól kiegészítik gyűjteményünk történeti anyagát is.

A „Papr!kum” fűszermalom-sorozat tervezője a fiatal, de már nemzetközileg is elismert designer, Toronyi Péter. A nemzeti és a modern formavilág összekapcsolásával megtervezett, 2012-ben Magyar Formatervezési különdíjat nyert fűszermalom-sorozatának darabjai a kortárs design kiemelkedő alkotásai. A sorozat darabjai működési elvükkel is ötvözik a hagyományt a korszerűséggel: a szétcsavarható edénytest rázása során a benne található acélgolyó őrli meg a fűszert. A címükben a hungarikumot hangsúlyozó alkotások jó ellenpontjai a tervezőnek gyűjteményünkben megtalálható, a Távol-Kelet (Japán) kultúrájának hatását idéző, többszörös – köztük Red Dot - díjnyertes „Nissyoku” lámpájának, lehetőséget nyújtva a későbbiekben egy kibontakozó életmű teljesebb bemutatására.

Varga Viktor ékszerei együttesen jól reprezentálják az alkotójukra jellemző munkamódszert, stílust, technikát. A kezdeti szakmai tapasztalatait ötvös-ékszművész édesapja, Varga Miklós műhelyében megszerző Varga Viktor régóta önálló, saját utat jár. Az eredendően az iparművészet körébe tartozó ékszer-műfajnak a képzőművészet irányába történő tágitása foglalkoztatja. Saját tervezésű ékszerei esetenként a festészeti hagyomány évszázadaiból vett témákat megjelenítő vagy filozófiai gondolatokat leképező, gyakran mozgó elemekkel ellátott objektumok. Kinetikus ékszereinek mozgását rövid animációk örökítik meg. A modern digitális technika az ékszerek kialakításában is szerepet kap: az ékszerek viaszmodellje 3D-nyomtatással készül. A további munkafázisok, alkalmazott technikák révén azonban – csakúgy, mint az értékes anyagok: arany, ezüst, drágakövek felhasználásában,- ismét az ékszerkészítés kézműves hagyományai kerülnek előtérbe. Varga Viktor luxus kategóriába tartozó három ékszere az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében elsőként képviseli a neves ékszerész-dinasztiát.

Az elnyert összegből az Iparművészeti Múzeum **Kortárs Dizájn Gyűjteménye** 44.000

Forintot, azaz negyvennégyezer forintot a Múzeum gyűjteményezési koncepciójába

illeszkedő, annak játékgyűjteményét egy a szakma által is elismert logikai játék több

készletének megvásárlására használta fel, és gyűjteményét **Lakos Dániel – Benedek Zsanett**

tervezőpáros által tervezett Logifaces játékkal bővítette, és két-két 9-es és 16-os szett és

azt a múzeum **Bútorgyűjteményében** helyezte el.

A Logifaces logikai játék az elmúlt évtized talán legsikeresebb játékfejlesztése, melyben a dizájn legalább olyan hangsúlyos szerepet játszik, mint a logika. A játék anyaga minden esetben beton, 3 színben létezik. A 16-os szett mérete 5 x 5 x 42 cm. A 9-es szett mérete 5 x 5 x 24 cm. A két szett együtt ad ki egy olyan, teljes kombinációt, amelyben minden elem szerepel. A kirakós játék lényege, hogy kétdimenziós feladvány alapján rakjunk ki egy ugrás nélküli, folyamatos, térbeli felületet.

A játék egyéb sikerek mellett a Victoria and Albert Museum Late Fiday programsorozatán is bemutatkozott.

A tárgyakat gyűjteményi leltárba vettük

Logifaces – 16 dbos szett, 2 sorozat	2016.4	Bútor
Logifaces – 9 dbos szett, 2 sorozat	2016.5	Bútor

Az Iparművészeti Múzeum **Kerámia- és Üveggyűjteménye** – az elnyert összegből **450.000 Ft (azaz négyszázötvenezer Forint)** értékben – a pályázatban szereplő, az Iparművészeti Múzeum gyűjteményezési koncepciójába illeszkedő, *Tiszta vizet a pohárba kerámia vízszűrő tárgycsalád* – 4 tétel / 15 db (tervezők: Jó Virginia, Kocsis Lujza, Varga Gyöngyvér) megvásárlására használta fel.

A *Tiszta vizet a pohárba kerámia vízszűrő tárgycsalád* három alkotó, Jó Virginia és Kocsis Lujza kerámiatervezők, valamint Varga Gyöngyvér üvegtervező munkája. A projekt, amely a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem tervezési feladatákként indult 2013 tavaszán – témavezetője Kádasi Éva keramikus, egyetemi docens volt – olyan témát dolgoz fel, és olyan problémákra adhat választ, melyek minden embert egyformán érintenek. Úgy, mint a hozzáférhető ivóvíz-források drasztikus csökkenése, a létezéshez és életben maradáshoz szükséges napi víz és ivóvíz-minimumot nélkülözők növekvő száma, az esővíz és a használt víz visszaforgatásának, illetve újrahasznosításának alacsony százaléka.

A tárgycsalád alapja egy fazekasagyagból készült, alacsony hőfokon égetett kerámia vízszűrő, melyet ezüstkolloid-oldattal kezeltek. A kávézaccal könnyített szerkezetű agyag égetés után is porózus marad, likacsos szerkezete megszűri a rajta keresztülhaladó folyadékot, míg az ezüst fertőtleníti azt.

A kerámia-anyagok vízszűrőként történő alkalmazása már az ókortól ismert; ezüstkolloidokkal való kombinációja pedig a Potters for Peace elnevezésű civilszervezet innovációja az 1980-as évekből. A tervezők a Potters for Peace fejlesztését adaptálták a magyarországi adottságokhoz: megvizsgálták hazánk hátrányos helyzetű településeinek csatornázási és közművesítési mutatóit, a tiszta ivóvíz és a fogyasztásra alkalmatlan víz

arányát, kikísérletezték, hogy a helyi agyagok szerkezete kávézaccal mint kiegészítő, újrahasznosított, nagy mennyiségben és olcsón elérhető, természetes eredetű adalékanyaggal könnyíthető ki. Végül megtervezték saját tárgycsaládjukat a különböző igényű és funkciójú felhasználási területek számára.

A *Tiszta vizet a pohárba vízsűrítő tárgycsalád* legfontosabb változata a „Szociális vízsűrítő” (ltsz. 2016.9.1.1-3.), amelynek esetében a kerámiasűrítőhöz műanyag fedeles edényt és adagolócsapot társítottak a tervezők, azért, hogy az eszköz előállításának költsége minél alacsonyabb lehessen. Ez a változat mélyszegénységben élők számára készült elsősorban, de alkalmazható katasztrófahelyzetekben vagy olyan településeken, ahol a vezetékes ivóvízellátás problémát jelent.

A vízsűrítők további két prototípusa a „Kerti” verzió (ltsz. 2016.7.1.1-4.), amely az esővíz hűtésére és szűrésére szolgál, valamint a „Konyhai vízsűrítő” (ltsz. 2016.6.1.1-4.), melynek külső, vízgyűjtő edényét visszafogott szürkésfehér máz borítja, hogy megfeleljen a könnyű tisztíthatóság követelményének és egyúttal jobban illeszkedjen az adott környezethez. Az előbbi Kocsis Lujza, míg az utóbbit Jó Virginia tervezte és kivitelezte.

A Varga Gyöngyvér által tervezett és kivitelezett „Duplafalú hűtőedény” prototípusa az adott élelmiszer szavatosságát több nappal, de akár több héttel is képes megnövelni a nyári melegben, áram nélkül. A tervező az anyag – a máz nélküli, porózus cserepű kerámia – tulajdonságainak pontos és alapos ismeretét használta fel: a két edényfal közé helyezett, vízzel átitatott homok szigetelőként működik, míg a víz párolgása hűti a belső kerámiában tárolt ételt. A nigériai Mohammed Bah Abba fejlesztésén alapuló hűtő- és konzerváló-rendszert a tervező úgy kapcsolta össze a vízsűrítés témájával, hogy az egymásba helyezett két edény közül a belsőt, a vízsűrítővel helyettesítette, így az egyes darabok tovább variálhatóak és újabb funkciókkal bővíthetők.

A tárgyakat gyűjteményi leltárba vettük:

1. Jó Virginia: Konyhai vízsűrítő prototípusa (2013)

Anyaga: ezüstkolloid-oldattal kezelt mázatlan kerámia, mázas kerámia, műanyag adagolócsap
Mag. (fedéllel és talpazattal): 45,5 cm; Legnagyobb szél.: 31 cm; Űrtartalma: 2,5 liter
A kerámiasűrítő formába préseléssel készült, az edénytest korongolással.

Leltári száma: 2016.6.1.1-4.

2. Kocsis Lujza: Kerti vízsűrítő prototípusa (2013)

Anyaga: ezüstkolloid-oldattal kezelt mázatlan kerámia, fa, spárga, műanyag adagolócsap
Mag. (fedéllel): 55 cm; Legnagyobb szél.: 38 cm; Űrtartalma: 20 liter
A kerámiasűrítő formába préseléssel készült, az edénytest felrakással.

Leltári száma: 2016.7.1.1-4.

3. Varga Gyöngyvér: Duplafalú hűtőedény prototípusa (2013)

Anyaga: mázatlan kerámia, textilzsinór

Belső edény Mag. (fedéllel): 34 cm; Legnagyobb szél.: 31 cm; Hasznos úrtartalma: 10 liter

Külső edény Mag.: 40,5 cm; Legnagyobb szél.: 50,5-51, cm

Az edények felrakással készültek.

Leltári száma: 2016.8.1.1-4.

4. Jó Virginia, Kocsis Lujza, Varga Gyöngyvér: Szociális vízszűrő prototípusa (2013)

Anyaga: ezüstkolloid-oldattal kezelt mázatlan kerámia, műanyag edény fedéllel, műanyag adagolócsap

Mag.(szűrővel és fedéllel): 39 cm; Legnagyobb szélesség: 34 cm; Úrtartalma: 25 liter

A kerámiaszűrő formába préssel készült.

Leltári száma: 2016.9.1.1-3.

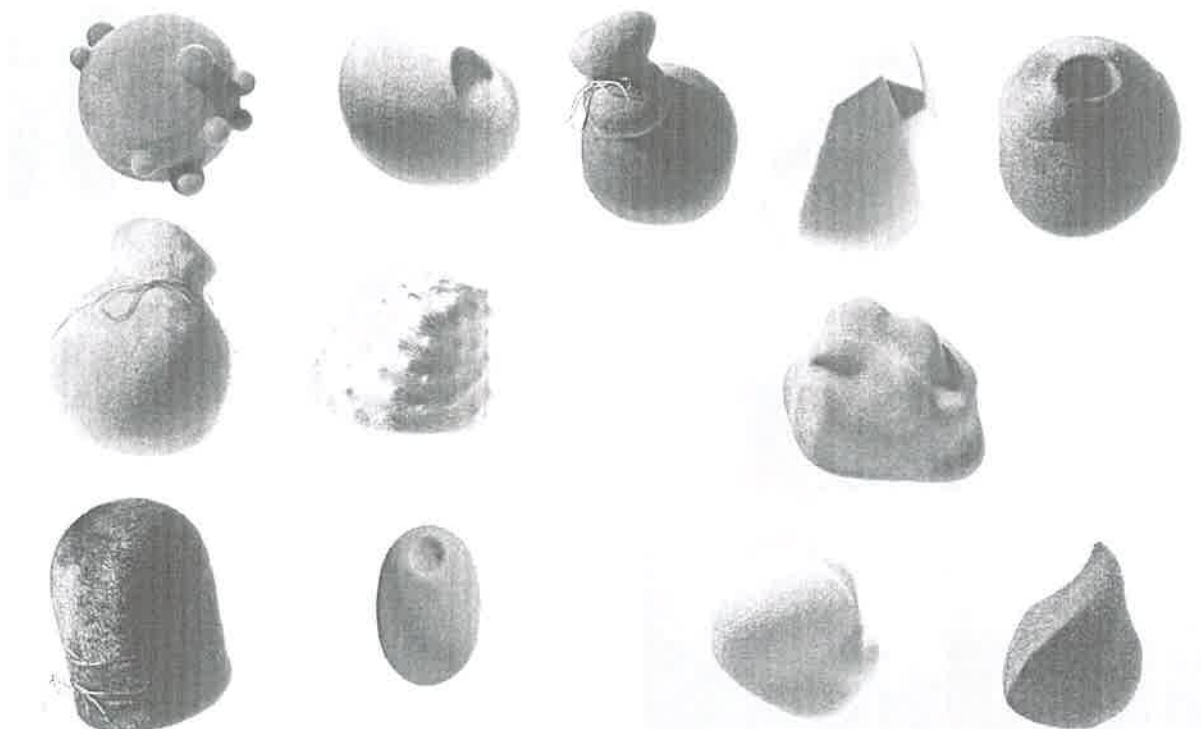
Köszönjük az NKA Vizuális Művészetek Kollégiumának szíves támogatását. Így a múzeum gyűjteményét egy szociálisan érzékeny, a fenntartható fejlődést szolgáló, rendszerelvű és designtudatos tárgycsaláddal gyarapíthattuk, amely egyúttal azt is kiválóan demonstrálja, hogy egy olyan ősi anyag mint a kerámia a 21. században is innovatívan alkalmazható és felhasználható.

A megvásárolt tárgyak felkerülnek a múzeum online Gyűjteményi adatbázisába. A pályázat szakmai beszámolója az interneten, a múzeum honlapján érhető el, Pályázati beszámolók menüben.

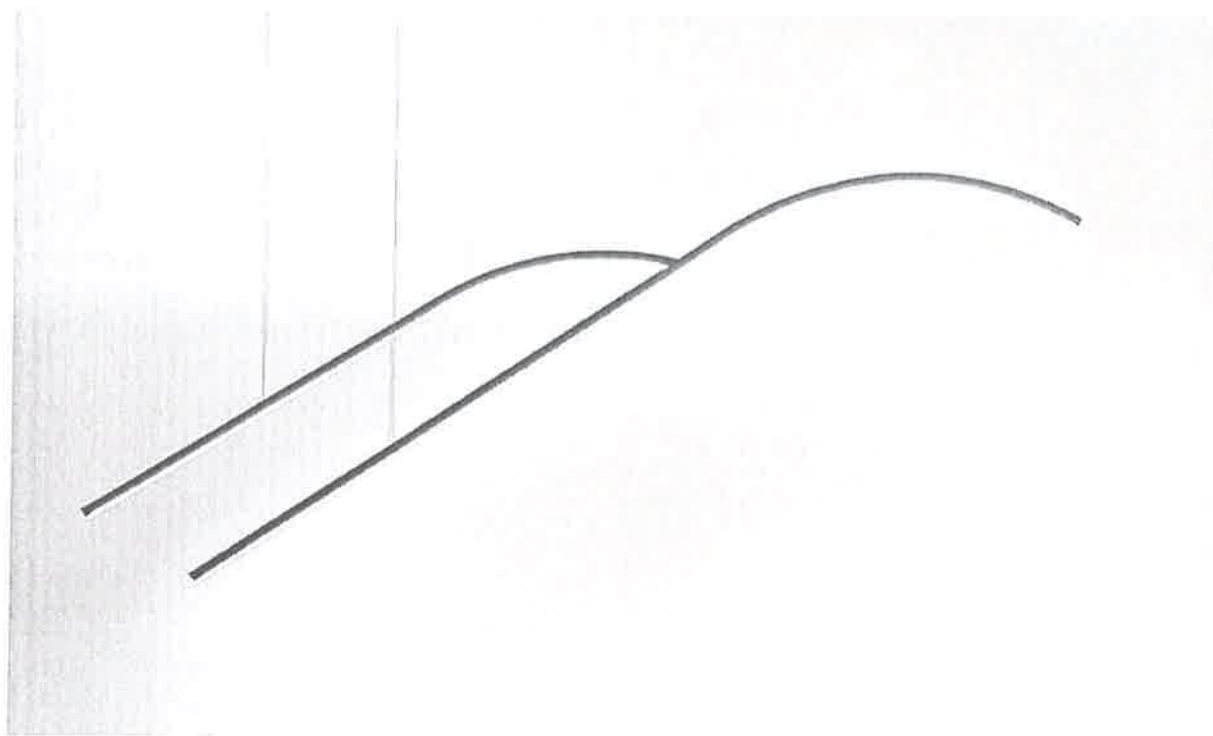
Melléklet: fotódokumentáció

Budapest, 2016. május 23.

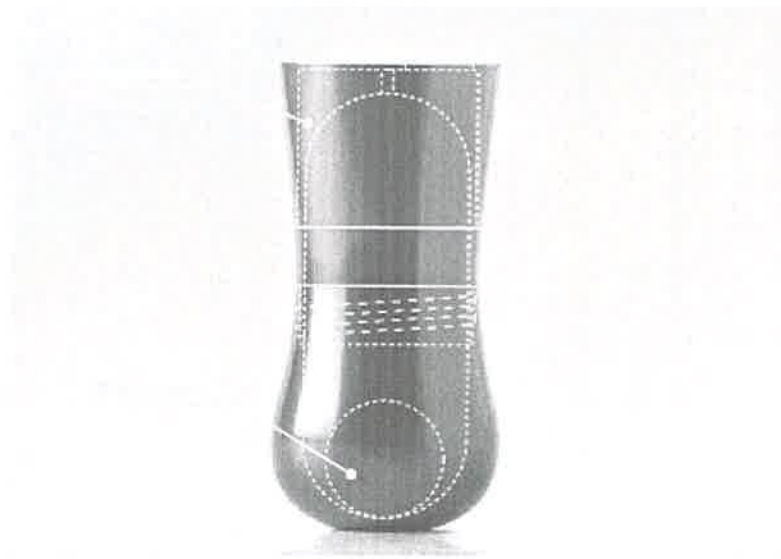
Horváth Judit
Iparművészeti Múzeum
Kortárs Dizájn Főosztály vezetője

Fazekas Valéria, Városi kalap sorozat

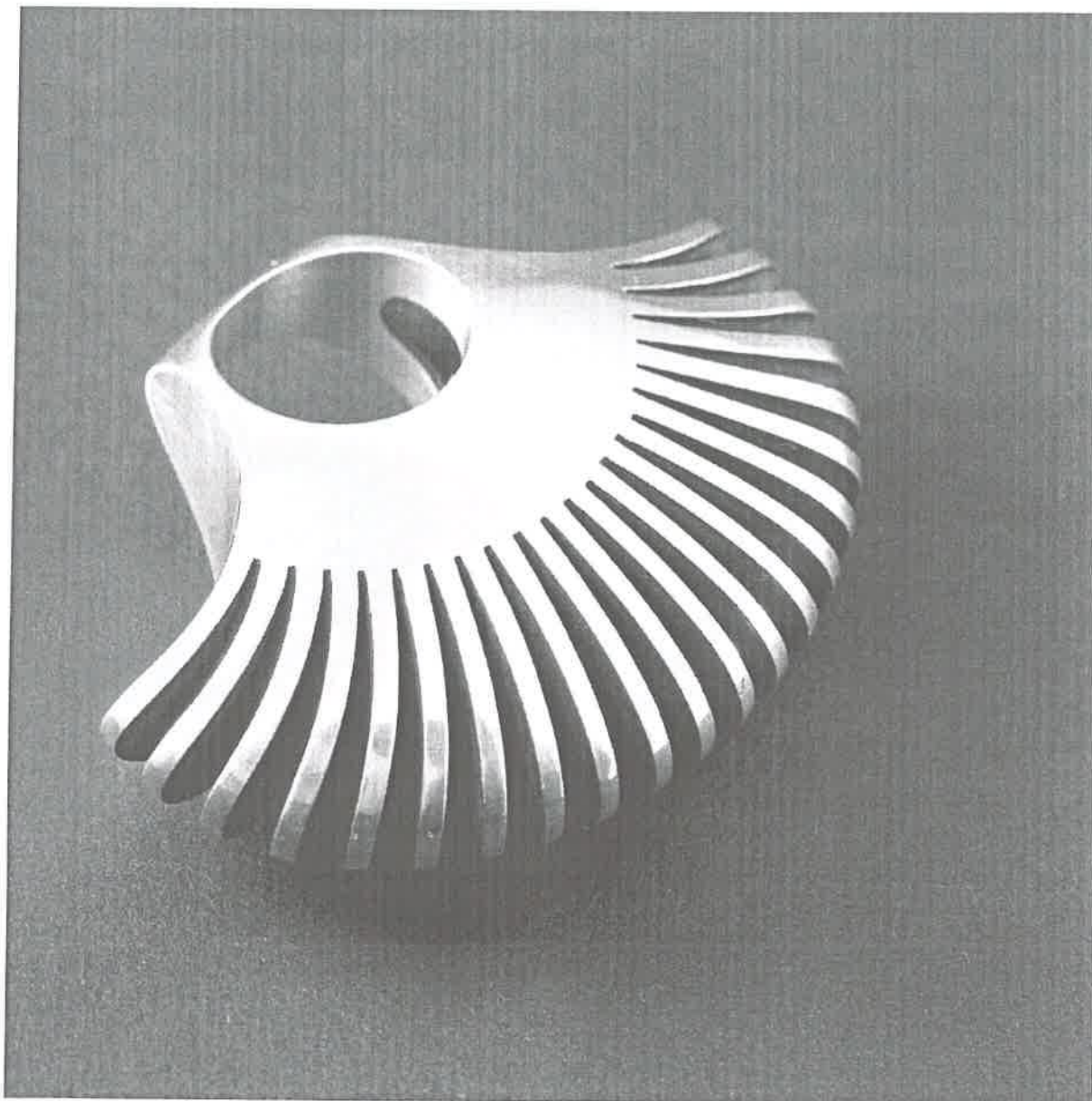
Inarchi „Arc” lámpatest

Paprikum

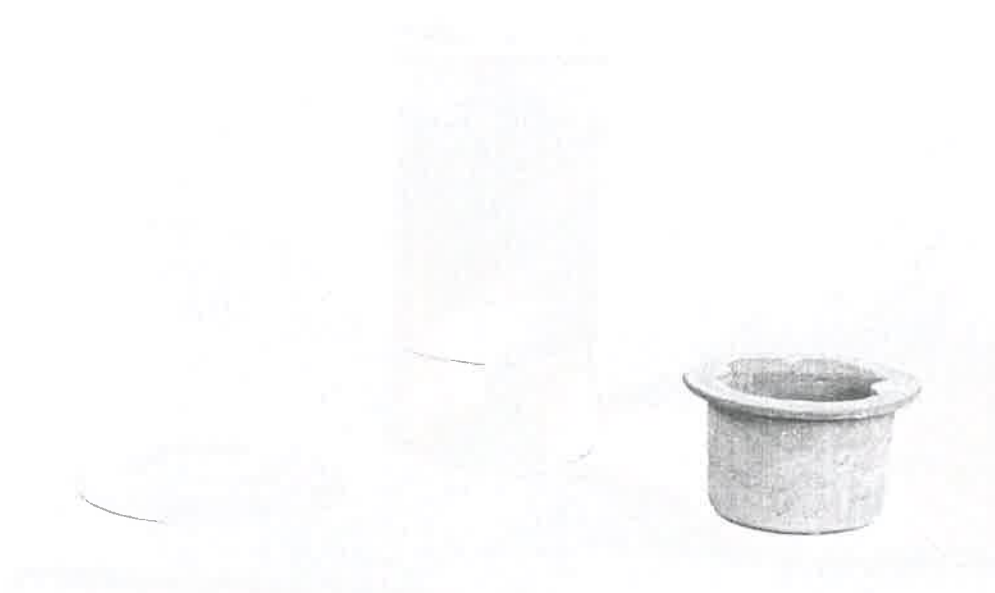
Varga Viktor, „Leon” medál

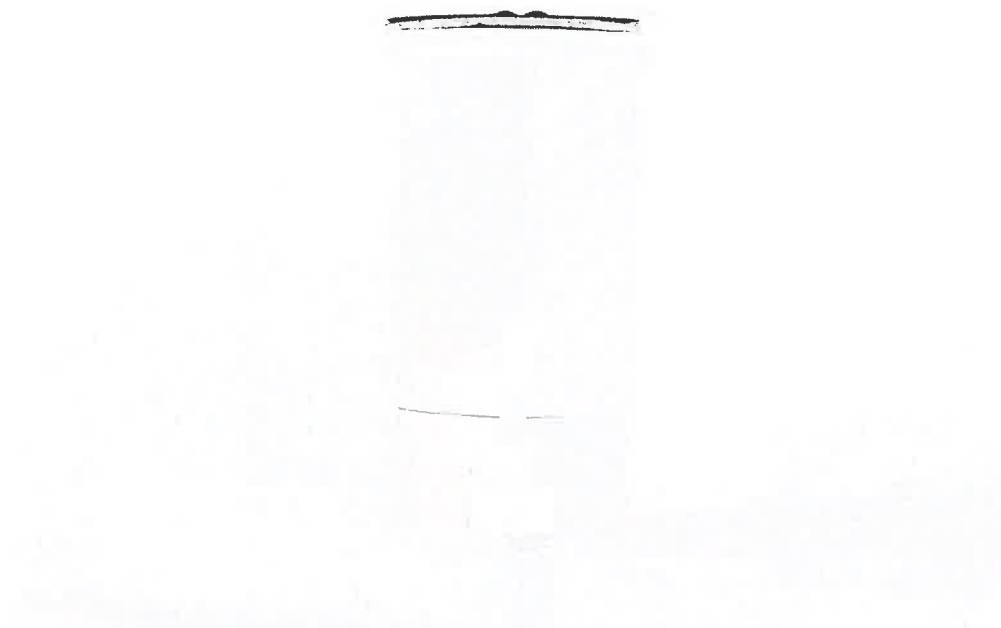

Varga Viktor, „Cleo” gyűrű

Logifaces játékkészlet

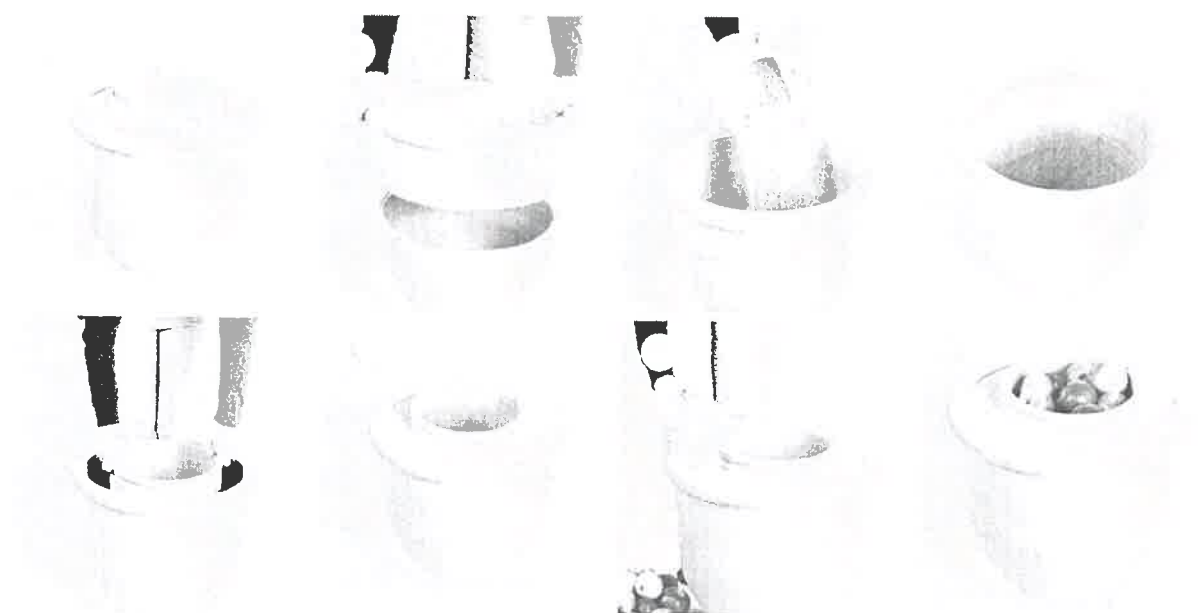
1. Jó Virginia: Konyhai vízszűrő (prototípus)

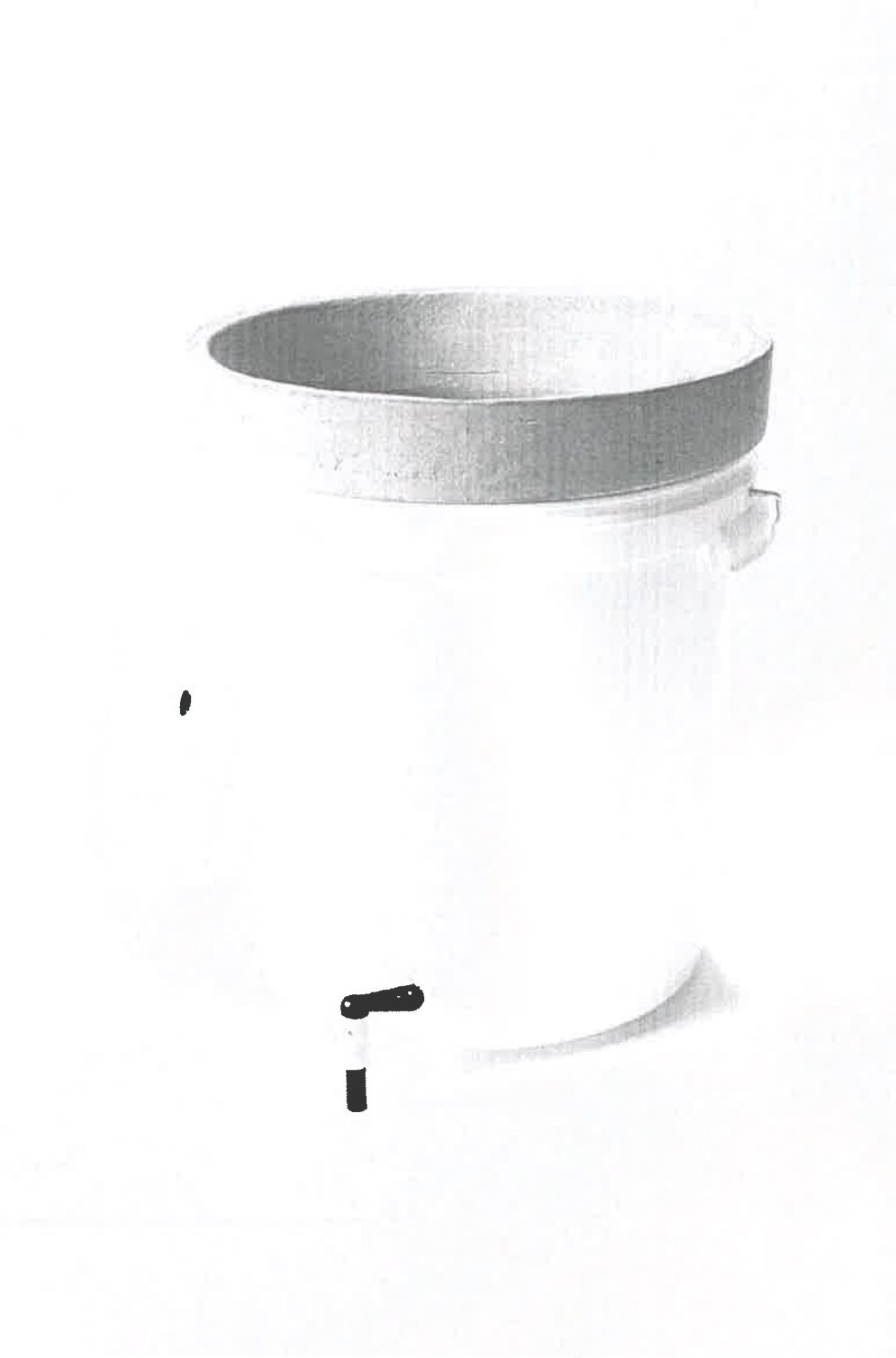
Kocsis Lujza: Kerti vízsűrő (prototípus)

Varga Gyöngyvér: Duplafalú hűtőedény (prototípus)

Varga Gyöngyvér: Duplafalú hűtőedény (prototípus)
Az összeállítás és a használat módját szemléltető folyamatábra

Virginia, Kocsis Lujza, Varga Gyöngyvér: Szociális vízszűrő (prototípus)

